

Szkoły i przedszkola na szóstkę

Współpraca polskich i czeskich placówek oświatowych w ramach Funduszu Mikroprojektów

Jednymi z najbardziej aktywnych beneficjentów polskiej części Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Silesia są placówki oświatowe – szkoły i przedszkola. Jest to bardzo pozytywny aspekt realizowanego programu, ponieważ nic tak nie rozwija współpracy między sąsiednimi narodami i społecznościami jak kontakty najmłodszych mieszkańców.

W Programie Operacyjnym Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013 Fundusz Mikroprojektów jest odrębnym obszarem wsparcia tego programu, za pośrednictwem którego są finansowane te najmniejsze projekty, przede wszystkim o charakterze nieinwestycyjnym. Głównym ich celem jest wspieranie współpracy lokalnych społeczności po obu stronach granicy poprzez rozwój stosunków międzyludzkich, wspólnych celów edukacyjnych, kulturalnych i innych zajęć czasu wolnego, usług publicznych itp.

Wśród wielu działań realizowanych w ramach Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Silesia jednymi z bardziej znaczących i zauważalnych są **wspólne przedsięwzięcia placówek oświatowych**, głównie szkół. Jest to nie tylko efekt zachęt ze strony samorządów będących organami prowadzącymi dla swoich placówek, ale także aktywnych działań pracowników sekretariatów obu części Euroregionu, którzy właśnie szkołom poświęcają wiele uwagi: pomagają w wyszukiwaniu partnerów zagranicznych z uwzględnieniem odrębności różnych typów szkół po obu stronach granicy, dostarczają inspiracji i pomocy metodycznej w przygotowaniu i realizacji wspólnych działań transgranicznych, organizują specjalne seminaria i wykłady w szkołach. Jednak najczęściej zaangażowania i wysiłku muszą włożyć sami nauczyciele i dyrektorzy tych placówek, które zdecydowały się na współpracę przy udziale środków Funduszu Mikroprojektów.

Na dzień 30. listopada 2011, po VIII posiedzeniach Euroregionalnego Komitetu Sterującego, wykorzystano po polskiej stronie Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Silesia kwotę 2.586.847,60 euro, z tego na projekty realizowane przez placówki oświatowe zadysponowano 788.585,97 euro, co stanowi 30,48% wykorzystanych środków. Wymieniona kwota obejmuje wyłącznie współpracę szkół i przedszkoli (nie uwzględniono tu projektów realizowanych przez miasta i gminy, jednostki kultury i inne, które również nakierowane są na młodzież). Świadczy to o tym, że w polskiej części Euroregionu Silesia bardzo duża ilość środków wykorzystywanych jest na pogłębienie współpracy pomiędzy dziećmi i młodzieżą.

Jednym z najbardziej pod tym względem aktywnym samorządów jest miasto Racibórz i jego czeski partner – miasto Opawa. Ze wszystkich 60 realizowanych projektów aż 15 z nich, czyli

co czwarty, realizowane było przez szkoły i przedszkola z Raciborza. Łącznie zatwierdzona całkowita kwota wydatków dla tych projektów to 213 399,23 euro, poziom dofinansowania – **181.389,34 euro**.

Z pozostałych samorządów najbardziej aktywne dotychczas są:

- Miasto Wodzisław Śląski – 11 projektów z dofinansowaniem na kwotę 127 111,79 euro
- Miasto Rydułtowy – 5 projektów, dofinansowanie 95 656,26 euro
- Miasto Rybnik - 5 projektów, dofinansowanie 95 616,98 euro
- Gmina Lubomia – 5 projektów, dofinansowanie 67 314,05 euro
- Gmina Marklowice – 4 projekty, dofinansowanie 59 561,20 euro

Do najbardziej aktywnych i skutecznych placówek oświatowych korzystających ze wsparcia z Funduszu Mikroprojektów należą:

- Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Sportowymi im. Cz. Miłosza w Raciborzu z projektami:
 - *Jak Forman i Wajda - pierwsze kroki*
 - *I Ty możesz grać w Lidze Mistrzów*
 - *Poznaj swoich czeskich piłkarskich przyjaciół*
- Gimnazjum nr 3 w Raciborzu z projektami:
 - *Racibórz-Opawa. Od przyrody do historii*
 - *Ziemia raciborska i opawska w obiektywie młodego człowieka*
 - *Ziemia raciborska i opawska w historii*
- Szkoła Podstawowa nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Raciborzu z projektami:
 - *Sport przez wieki i kraje*
 - *Kształcenie integracyjne na pograniczu polsko-czeskim – Konferencja metodyczno-naukowa*
 - *„Sport w sztuce - sztuka w sporcie”*
- Zespół Szkół nr 2 w Wodzisławiu Śląskim z projektami:
 - *Krajobraz kultury*
 - *Krajobraz sportu*
 - *Krajobraz wypoczynku i rekreacji*
- Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Rybniku z projektami:
 - *System podatkowy a działalność gospodarcza w Czechach i w Polsce*
 - *„Polsko czeskie igraszki kulinarne” Praktyki zawodowe*
 - *Z ekonomią na co dzień*

SP 1 Racibórz - Sport przez wieki i kraje

ZS nr 2 w Wodzisławiu Śląskim - Krajobraz kultury

- Przedszkole w Lubomi z projektami:
 - *Polsko-czeskie maluch na start - wyrównywanie szans edukacyjnych przedszkolaków z polsko-czeskiego pogranicza*
 - *W stronę tradycji*
 - *Żyjmy zdrowo i sportowo*
- Gimnazjum w Markłowicach z projektami:
 - *Markłowice – Stonawa. Zawsze razem*
 - *Współpraca bez granic*
 - *Razem w Europie*

Trudno w ramach jednego artykułu omówić i pokazać pełny zakres projektów realizowanych przez szkoły i przedszkola w ramach współpracy transgranicznej współfinansowanej z Funduszu Mikroprojektów. Trzeba jednak zauważyć, że nie było w realizowanych przedsięwzięciach ani granic wiekowych, ani ograniczeń w pomysłach i wyobraźni. Wśród tych 60 projektów 6 zrealizowały przedszkola. Było także kilka projektów realizowanych przez szkoły ponadgimnazjalne – głównie z Rybnika i Wodzisławia Śląskiego.

Charakter realizowanych projektów był bardzo różnorodny. Były wśród nich projekty o charakterze sportowym (wspólne oboby sportowe, organizowane zawody oraz rambity i olimpiady), kulturalnym (festiwale, wystawy, przeglądy piosenek), kulinarnym (warsztaty i konkursy kulinarne), historycznym (wykonanie makiety grodziska), ekologicznym (rozbudzenie ponadnarodowej świadomości wspólnej odpowiedzialności za środowisko naturalne i planetę, nauka ochrony środowiska, propagowanie działań ekologicznych), naukowym (zorganizowana konferencja popularno-naukowa), a nawet stworzenie filmów „prawie” fabularnych ze scenariuszami opracowanymi przez uczniów i nauczycieli w ramach projektu. Dodatkowym efektem transgranicznej współpracy, którego doświadczyła niejedna szkoła po zakoń-

SP nr 2 w Wodzisławiu Śląskim - Małe sąsiedzkie igrzyska

czeniu realizacji projektu, było kontynuowanie współdziałania na innych płaszczyznach, niejednokrotnie wsparte podpisaniem oficjalnych i bezterminowych umów partnerskich.

Jednym z modelowych działań w zakresie edukacji, a zarazem na pewno dobrym i inspirującym przykładem, było wydanie czesko-polskiego podręcznika „Wspólne dziedzictwo raciborsko-opawskie” autorstwa Norberta Miki i Šárki Bělástovej, doświadczonych nauczycieli reprezentujących obie strony granicy. Jest to podręcznik szkolny do nauczania regionalnego, który jest pisany w formie lustrzanego odbicia (z jednej strony po polsku, a z drugiej po czesku) i który jest wykorzystywany po obu stronach granicy.

Dzieci i młodzież nie mają uprzedzeń, jakie wobec swoich sąsiadów za granicą ma wielu dorosłych, w swoich kontaktach są bezpośrednie, spontanicznie, chcą poznawać nowych ludzi, pragną nowych przeżyć – a to wszystko jest gwarancją działań przynoszących prawdziwy efekt transgraniczny.

Szkoły można uznać za jednych z głównych „aktorów” współpracy transgranicznej na terenie Euroregionu Silesia. Dlatego tak cieszy liczba i jakość projektów realizowanych przez szkoły i przedszkola a współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013 „Przekraczamy Granice”. Pozwala to patrzeć z optymizmem w przyszłość w zakresie współpracy lokalnych społeczności po obu stronach granicy, niezależnie od tego, w jakim stopniu ta współpraca będzie w przyszłości wspierana finansowo.

Gimnazjum nr 2 Racibórz - I Ty możesz grać w lidze mistrzów

	Miasto/gmina jako wnioskodawca (organ prowadzący dla szkół i przedszkoli)	Liczba placówek oświatowych	Liczba projektów	Zatwierdzona całkowita kwota wydatków	Zatwierdzona kwota dofinansowania z EFRR	przeciętna wartość projektu w placówce (kwota na placówkę)
				EUR	EUR	
1	Miasto Racibórz	7	15	213 399,23	181 389,34	12 092,62
2	Gmina Wodzisław Śląski	7	11	149 543,30	127 111,79	11 555,62
3	Miasto Rydułtowy	3	5	112 536,80	95 656,26	19 131,25
4	Miasto Rybnik	3	5	112 490,57	95 616,98	19 123,40
5	Gmina Lubomia	3	5	79 193,00	67 314,05	13 462,81
6	Gmina Markłowice	2	4	96 925,10	59 561,20	14 890,30
7	Powiat Wodzisławski	2	3	34 153,40	29 030,39	9 676,80
8	Gmina Kietrz	2	2	29 860,22	25 381,18	12 690,59
9	Gmina Mszana	1	1	26 896,46	22 861,99	22 861,99
10	Gmina Krzyżanowice	2	2	22 236,15	18 900,72	9 450,36
11	Gmina Kornowac	2	2	21 495,34	18 271,03	9 135,52
12	Gmina Krzanowice	1	1	20 802,20	17 681,87	17 681,87
13	Gmina Głubczyce	2	2	17 216,57	14 634,08	7 317,04
14	Gmina Rudnik	1	1	12 322,25	10 473,91	10 473,91
15	Gmina Branice	1	1	5 530,80	4 701,18	4 701,18
		39	60	954 601,39	788 585,97	13 143,10

Projekty złożone przez placówki oświatowe polskiej części Euroregionu Silesia (stan na 30.11.11)